de Jutter

DORPSKRANT VAN WIJK AAN ZEE • JAARGANG 39 • JULI 2020 • NUMMER 7

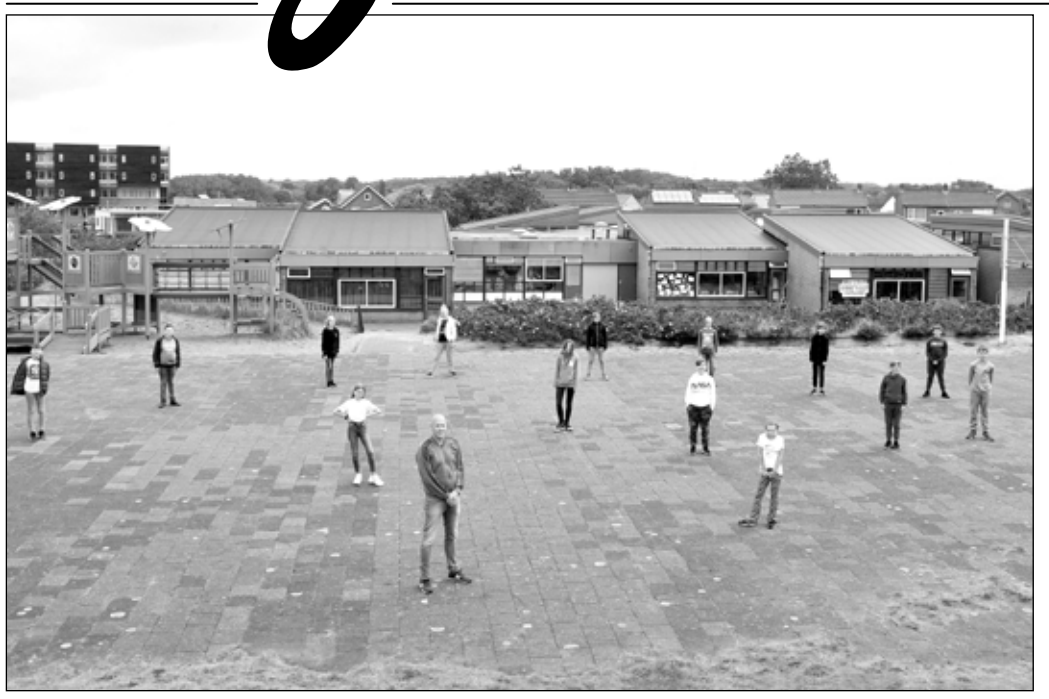

Afscheid van groep 8 in coronatijd

'Voor één keer een nachtje slapen op school'

Voor groep 8 dit jaar is alles anders. De uitbraak van Covid-19 zet niet alleen de hele samenleving op zijn kop, maar ook het normaal gesproken zo uitbundige slotjaar van de basisschoolleerlingen. Voor meester Guido de Koning is het een van de meest bizarre jaren die hij ooit heeft meegemaakt. "Vanaf het begin van het jaar hebben we het al over kamp en het slotfeest. Toen ik vertelde dat het allemaal niet door kon gaan, hing er meteen een bedrukte sfeer."

Op een maandag eind juni zouden de 'groep achters' met zijn allen naar Heino gaan, op kamp. "Maar het was volgens de regels niet meer de bedoeling dat je ergens naartoe ging met zijn allen", aldus meester Guido. "Ook de afscheidsavond is altijd een hele happening. De ouders komen naar school, ik maak altijd een quiz waar ouders ook aan meedoen. Dat mocht ook niet." Dat ging Guido aan het hart. De kinderen kunnen zo niet op een normale manier afscheid nemen van hun basisschooltijd, vond hij.
"Dus hebben we wat bedacht. Ik heb door de periode van het online lesgeven wat tijd kunnen besteden aan de afronding." Zo is er een film gemaakt van de musical die ze eigenlijk zouden opvoeren in de aula. Het verhaal is omgebouwd: de corona-problematiek is er in verwerkt.
"We gaan die film met zijn allen bekijken op school. De ouders mogen daar niet bij zijn. Mijn broer is ICT-er en die heeft me geholpen zodat ouders thuis mee kunnen kijken via een Youtubekanaal. Ik ga iets over de kinderen vertellen en familie kijkt dan via de link mee."
Klapper wordt toch wel de nacht die daarop volgt. Een idee van een van de leerlingen.
"Elk jaar is er wel een kind dat het vraagt.
En elk jaar zeg ik 'laten we dat maar niet doen'.
Dit jaar was zo'n ander jaar dan anders. Dus nu mogen de leerlingen voor één keer een nachtje slapen op school. Kinderen hebben zelf spelletjes bedacht, ze wilden in het donker voetballen, dus heb ik een fluorescerende bal geregeld. We eten ook op school. Het wordt een achtbaan op één dag. Maar ik gun het ze, dan hebben ze toch iets moois om op terug te kijken."

De volgende drie vragen hebben we voorgelegd:
1. Waar ga je volgend jaar naar school?
2. Leukste herinnering aan De Vrijheit?
3. Hoe heb je de coronatijd beleefd?

Avalon
1. Felisenum.
2. Mijn eerste schoolreisje. Toen we gingen surfen, omdat ik weer iets nieuws kon proberen wat ik al een tijd graag wilde doen.
3. Ik vind het jammer dat we nu geen musical, kamp of de koningspelen hebben. Dat terzijde heb ik een goeie tijd nu ik weer naar school kan en normaal kan leren.

Dice
1. Kennemer College.
2. Kinderen helpen met spijkerpoepen, stoelendans en andere leuke spellen in de school. Tijdens een themafeest. Het Vrijheitspodium presenteren met Avalon. Zwemmen met school (Ging wel in plaats van gym. Dat is jammer, want gym is ook erg leuk).
3. Goed en slecht, want ik vond het moeilijk thuis werken, omdat ik me niet goed kon concentreren, maar goed omdat ik ervan heb geleerd, zoals thuis werken en meer inzet hebben, want ik vind het moeilijk om mijn werk te doen, want ik heb er geen zin in.

Fleur
1. Clusius College Castricum.
2. Heel veel maar een van de leukste is dat ik samen met River het Vrijheitspodium mocht presenteren.
3. Ik zelf best wel goed het is alleen ontzettend jammer dat we geen kamp en musical dit jaar hebben.

Isa
1. Kennemer College.
2. In groep 7 toen wij op schoolreisje gingen was ik jarig dus iedereen ging Happy Birthday zingen in de bus en daarna gingen wij in superleuke attracties.
3. Heel saai want ik mocht niet meer naar dansen, niet meer naar paardrijden en niet meer naar school. Gelukkig heb ik een hond dus kon ik naar buiten.

Job
1. Kennemer College.
2. We gingen met de bus naar PET- IJmond in de Walvis van Beverwijk. Daar konden we over techniek leren. Het was leuk.
3. Het was erg raar, want we mochten nergens naar toe en moesten thuisblijven.

Jonas
1. Vellesan College.
2. Sylvana was mijn favoriete juf, helaas ging ze na één jaar naar een andere school.
3. Niet heel erg, alleen kon ik kamp niet beleven, ik kon veel uitslapen toen ik thuis moest werken.

Kick
1. Clusius College.
2. Dat we met schoolreisje gingen surfen.
3. Niet echt leuk, want ik kon niet sporten en naar school toe.

Maks
1. Jac. P. Thijsse College.
2. We Will Rock You van Queen Live op het Vrijheitspodium spelen (iedereen zong en deed mee).
3. Saai en niks anders dan met Kick (een vriend) spelen en voetballen in zijn tuin totdat de regels wat losser werden.

Qylana
1. Vellesan College.
2. We hebben in groep 6 een Hawaï feest gehad met allemaal leuke dingen.
3. Nou het is wel een beetje een gek jaar. We kunnen door corona nu heel veel leuke dingen niet meer doen dat is wel jammer, maar we proberen er wel een leuk jaar van te maken.

River
1. Jac. P. Thijsse College.
2. Toen juf Sylvana was geslaagd heeft ze een feestje gegeven het was heel leuk. Toen kwamen de partypoppers boem knal het was een spektakel en ja het ging fout. Door de kracht van de partypoppers kwam er een gat in het dak. We hebben ons in een deuk gelachen en het gat zit er nog steeds!
3. Toen ik in groep 8 kwam dacht ik: leuk eindelijk kamp en een musical. Toen kwam dat stomme virus Covid 19. Toen moesten we online gaan werken, dat was best wel bijzonder. Toen we weer naar school mochten was ik super blij.
En de oplossingen superleuk. Bijvoorbeeld gaan we nu een film maken en natuurlijk dit stukje in de Jutter.

Rob
1. Fourteens, bij Kennemer College Büllerlaan.
2. Ik vond het erg leuk om met Scratch (een programma om mee te programmeren) te werken en de leraren zijn heel aardig, ik ga ze missen.
3. Leuk, want ik kon thuis werken! Dus ik kon de hele dag over mijn werk doen in plaats van tot twee uur.

Robin
1. Jac.P.Thijsse College.
2. Toen we gingen surfen met de klas.
3. Ik vond het niet leuk dat ik heel lang binnen moest blijven, maar gelukkig mag ik nu weer leuke dingen doen met mijn vriendinnen.

Sieto
1. Gymnasium Felisenum.
2. De liederen zingen met Meester Guido en dat ik met een paar vrienden bij carnaval kleinere kinderen ging helpen met spijkerpoepen, stoelendans enzovoort. Ook was het leuk toen we met de klas naar Het Rijksmuseum zijn geweest en een hoop kunst en voorwerpen uit de gouden eeuw hadden bewonderd.
4. Corona was voor mij (en voor anderen) heel onverwacht. Ik weet nog dat er op het nieuws werd gezegd dat er in China een corona-uitbraak was. Ik dacht: 'over een paar dagen is dat vast wel weer weg.' Een week later werd bekendgemaakt dat er in Duitsland nu ook al corona heerste. Nog een paar weken later zat het in Wijk aan Zee! Het was een vrijdag, toen wij hoorden dat school niet meer door zou gaan inclusief de vioolvoorstelling die ik die dag daarna zou krijgen. Vakantie! Dachten we voor drie dagen, totdat er huiswerk kwam. Zeven weken alleen maar huiswerk. Toen mochten we gelukkig weer naar school.

Vin
1. Vellesan College.
2. Een feest in school met popcorn en Party Poppers.
3. Stom, want ik kon niet naar school en voetballen tijdens de pauze.

Tekst: Merei Dekker/Foto: Hans de Bruijn.

Transformatie Kennemerduin start begin 2021

Het voormalige Rea College in Wijk aan Zee, ook wel bekend als Kennemerduin, gaat zo goed als zeker omgebouwd worden tot woon- en zorgcomplex. Nu het bestemmingsplan Wijk aan Zee is goedgekeurd, staat niets de plannen meer in de weg. Naar verwachting zal de bouw begin 2021 beginnen. Het résidence-Kennemerduin bestaat uit twee onderdelen. Aan de Verlengde Voorstraat wordt het gebouw gesloopt en verrijst een complex van 16 luxe appartementen.
Het gebouwdeel aan de Tappenbeckstraat ondergaat een transformatie tot instelling voor demente ouderen en zal 28 zorg-woningen gaan tellen.

Het plan voor het voormalige gebouw van Heliomare wordt uitgevoerd door AmstelConcepts in samenwerking met architectenbureau SENVD. Volgens Maikel Horn van AmstelConcepts is de behoefte groot. „Voor de appartementen hebben we al heel veel aanvragen gekregen vanuit Wijk aan Zee zelf", legt hij uit. Het complex gaat uit vier woonlagen bestaan. De appartementen gaan tussen de vier en zeven ton kosten, verwacht Horn. „Vanuit het dorp is de wens geuit om inwoners van Wijk aan Zee voorrang te geven bij de verkoop. Dat begrijpen we goed. Veel senioren willen graag in het dorp blijven wonen. Of en hoe we dat kunnen inkleden, zijn we nu aan het onderzoeken met makelaarskantoor Prismaat."
Volgens Horn gaat het er allemaal pico bello uitzien. „Het worden echte luxe appartementen. Een gesloten complex met ruime terrassen en 19 eigen parkeerplaatsen onder."
Op de bovenste verdieping komen heuse penthouses. „Heel modern allemaal. Een totaal andere beleving dan je elders ziet in Wijk aan Zee. Gesloten ook, wat een veilig gevoel geeft."

Het zorgcomplex aan de Tappenbeckstraat voldoet ook aan een behoefte. Naast 28 ruim opgezette woonstudio's worden er ook algemene ruimten en een gesloten buitenruimte gerealiseerd. Voor de zorgmedewerkers komen er mogelijk drie ondergrondse parkeerplekken.

Voor meer informatie hebben de ontwikkelaars een speciale website opgezet die regelmatig een update krijgt: residence-kennemerduin.nl

Strandhotel
Het Hoge Duin
★★★★
Diner met uitzicht op zee!
In Restaurant Het Hoge Duin stelt u zelf uw menu samen.
2-gangen: € 23,50 p.p 3-gangen: € 29,50 p.p
Openingstijden restaurant: ma - za van 18.00 t/m 21.30 uur
Rijckert Aertszweg 50, Wijk aan Zee - 0251 37 42 02
www.hethogeduin.nl

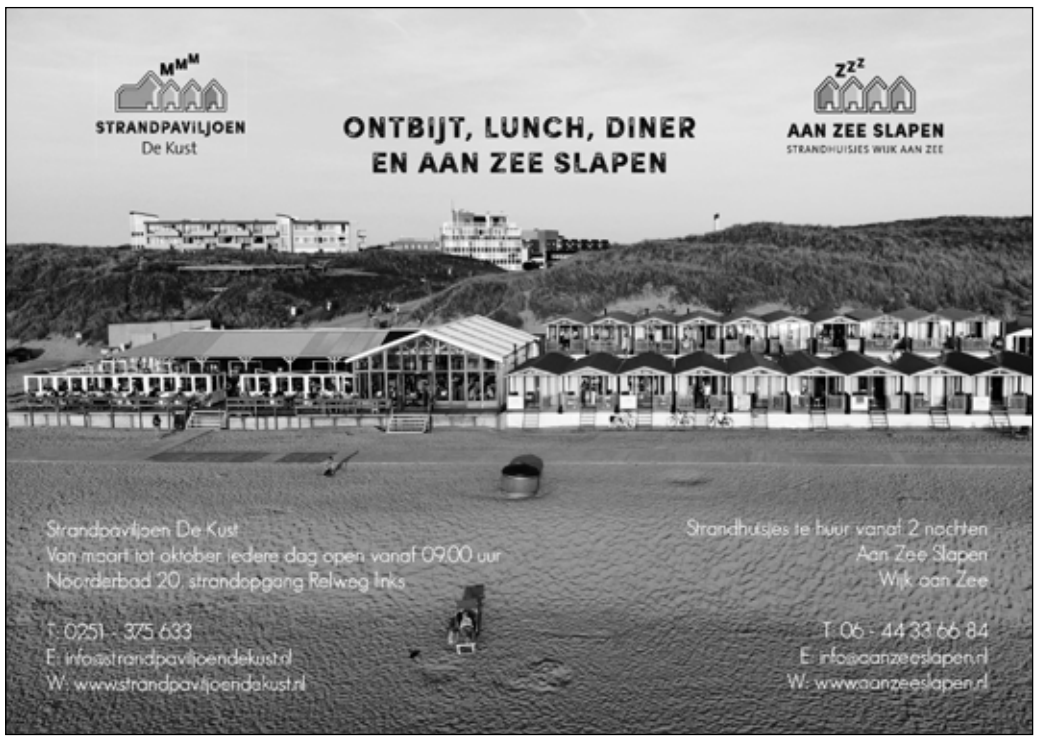
STRANDPAVILJOEN
De Kust
ONTBIJT, LUNCH, DINER
EN AAN ZEE SLAPEN
AAN ZEE SLAPEN
STRANDHUISJES WIJK AAN ZEE
Strandpaviljoen De Kust
Van maart tot oktober iedere dag open vanaf 09.00 uur
Noorderbad 20, strandopgang Relweg links
T: 0251 - 375 633
E: info@strandpaviljoendekust.nl
W: www.strandpaviljoendekust.nl
Strandhuisjes te huur vanaf 2 nachten
Aan Zee Slapen
Wijk aan Zee
T: 06 - 44 33 66 84
E: info@aanzeeslapen.nl
W: www.aanzeeslapen.nl

het BOEGBEELD
FLAMMKUCHEN
OPEN VANAF 17:00
DINSDAG GESLOTEN
ZWAANSTRAAT 6
www.het-boegbeeld.com

PUUR
ZEE
by IMKO'S
GASTRONOMIE IN ONS
PUUR ZEE RESTAURANT
BETAALBARE VISTRONOMIE
IN ONZE PUUR ZEE BAR & BISTRO.
GEWOON EVEN EEN PAAR KLEINE
BITES EN EEN LEKKER GLAS
BIJ ONZE OPEN HAARD OF GEZELLIG
AAN ONZE PUUR ZEE BAR
VAN OGTROPWEG 2
0251-374 304
WWW.PUURZEE.NL
SIMPLY THE BEST
SEAFOOD
IN WIJK AAN ZEE !

lunchroom - grandcafé
Gewoon
Koffie of heerlijke lunch
High Tea & High Wine
Proeverij
Gewoon voor een feestje!
Gewoon onze huiskamer voor al uw feestjes!
www.facebook.com/GEWOONINWIJKAANZEE
Meer weten? info@gewooninwijkaanzee.nl of (0251) 820 450
De Zwaanstraat 8 in Wijk aan Zee
WWW.GEWOONINWIJKAANZEE.NL

eetlokaal
bemyguest
Voorstraat 4
1949 BH Wijk aan Zee
0251 295 326 / 06 41 50 45 86
www.bemyguest.house
open - elke dag 15 – 22 (m.u.v. do)
eten - elke dag 17– 21 (m.u.v. do)
ontbijt - za en zo 9 – 10.30
herberg
bemyguesthouse
Sint Odulfstraat 31
1949 BE Wijk aan Zee
0251 295 326
www.bemyguest.house
reserveren via
info@bemyguest.house

RESTAURANT
Klein Zwitserland
grillig de beste
Gratis bezorging
in Wijk aan Zee, 7 dagen per week!
Julianaplein 53 | Wijk aan Zee | T 0251 37 50 90
www.restaurantkleinzwitserland.nl

Pizzeria Ristorante
Tarantella
Relweg 5
1949 EB Wijk aan Zee
tel.: 0251-375350
Wandelweg 32, 1521 AG Wormerveer
tel.: 075-6289913
Kerkbuurt 2a, 1511 BD Oostzaan
tel.: 075-6844809
keuken geopend van 17.00 - 22.00 uur
THUISBEZORGEN

www.cafedezon.com
CAFE DE ZON
Eetcafé De Zon
Kip van de grill – ook afhaal
Open van 11.00-22.00 uur
's Woensdags gesloten

Heerlijke vis &
échte patat!
Wijk aan Zee
Super Kibbeling
Broodje Paling
Vrijdag, zaterdag en zondag op het Julianaplein

Heeft u onze heerlijke verse
Vlaamse friet
al geproefd?
Probeer ook
onze vlammetjes,
bitterbal, roti-rol,
shoarmarol
en/of softijs!
SNACKCORNER
Julianaplein 49
Nieuw tel. : 0251 294 150

Zomerdorpsgenoten Joeke en Hans Mortier

De zomerdorpsgenoten die wij deze maand hebben gesproken zijn Joeke en Hans Mortier, die in Nieuw Akerendam wonen en sinds 1972 met een onderbreking van ongeveer 16 jaar op kampeerterrein Vondeloord staan. Zij kennen elkaar al heel lang, sinds zij in het concentratiekamp van de Jappen in Semarang zaten. Joeke was vier en een half jaar toen de bevrijding kwam en Hans veertien.

"Wij zijn beiden op Borneo geboren, onze vaders werkten allebei bij de Bataafse Petroleum Maatschappij, een werkmaatschappij van Shell. Wij woonden niet op het zelfde boorterrein, maar kwamen naast elkaar te wonen toen wij naar het Jappenkamp werden gebracht.
Daar raakte ik bevriend met de broer van Joeke, die iets jonger was dan ik", zegt Hans. "Hoe klein ik ook was", zegt Joeke, "ik kan mij nog veel herinneren van het kamp, wij speelden wel met andere kinderen, maar de honger was verschrikkelijk en het werken op het land. Altijd en overal liepen de Jappen met hun geweren rond. Als je 's nachts naar de wc moest, stond er weer een soldaat met zijn geweer op je gericht, omdat zij bij het minste of geringste geluid op hun hoede waren". "Het verschil met de Duitse kampen", zegt Hans, "was dat zij gevangenen de gaskamers in stuurden, de Jappen hadden de tactiek van het uithongeren, een langzame dood. De honger was zo hevig dat vrouwen niet meer menstrueerden en niet meer zwanger konden worden. Als de jongens tien jaar waren werden zij gescheiden van moeder en zus en werden naar een jongenskamp gebracht. Daar zat ik met de broer van Joeke. Na de bevrijding werden wij gerepatrieerd. Joeke ging met het tweede schip dat naar Nederland ging, de 'Boissevain', dat was in 1946. Later ging ik met een Engels vliegdekschip, waarvan alle vliegtuigen achtergebleven waren in Singapore en gereed was gemaakt voor troepentransport naar Ceylon. Vandaar na een maand of zes met de 'Ruys' naar Holland. Weet je wat onze jeugd in het kamp ons heeft gebracht, een heel sterke drang naar vrijheid. In Akerendam zitten vijf mensen die de kampen hebben meegemaakt en wij allen hadden moeite met de Coronamaatregelen, wij laten ons onze vrijheid nooit meer afnemen".

"Ik was onderwijzeres, maar werd, zoals toen gebruikelijk was, ontslagen zodra ik zwanger was. Ik heb daarna nog wel Engelse les gegeven aan volwassenen en zelfs hier op de camping heb ik nog wel les gegeven aan kinderen. Ik heb twee liefhebberijen, wandelen en schilderen. Dat laatste heb ik gedaan op het Lucasgilde in Beverwijk en veel op onze reizen over de hele wereld. Ik kwam op veel plekken omdat ik een verwoed wandelaar was, nu niet meer, mijn knieen houden er niet meer zo van. Ik was lid van de International Wandelbond en heb tochten gelopen in heel Europa, Amerika, Canada, Australie, Nieuw Zeeland, Japan, Zuid Korea en Taiwan. Dan maakte ik meerdaagse tochten van zo'n 35 kilometer per dag. Ja, ik heb er heel wat opzitten, zelfs met trainen haalde ik 2000 kilometer per jaar. Ik heb ook het certificaat 'International Masterwalker' behaald".

"Toen ik mijn opleiding Scheepswerktuigbouwkundige had afgerond", zegt Hans, "heb ik gevaren bij de Rotterdamse Lloyd en later bij de Oranje Lijn. Daarna heb ik gewerkt in Canada, waar ik een advertentie zag dat de Amerikaanse Luchtmacht een Ground Power Repairman zocht voor een basis in Goose Bay, Labrador, Canada. Ik werd aangenomen en heb jaren gesleuteld aan de brandstofvoorzieningen van Galaxy's, het grootste Amerikaanse militairvliegtuig. Ik ben nog een tijdje uitgezonden naar Frobischerbay op Baffin Island, dat ligt boven de poolgrens. Mijn laatste job was 17 jaar als bedrijfsleider bij de vuilverbranding van Zaandam. Toen die op last van de regering moest sluiten was ik 59 jaar en ben gelijk met vervroegd pensioen gegaan".
"Maar het was niks voor mij om niks te doen en ik kocht een vissersboot van twaalf meter in Guernsey, met een vriend heb ik die afgebouwd en negen jaar heb ik gecharterd met vissers.
Er konden twaalf vissers mee, maar ik wilde niet meer dan acht mensen aan boord. Ik had alle electronica aan boord waarmee ik wrakken kon vinden, dat is de ideale plek om een hengel uit te gooien. Doordat ik veel weg was met mijn boot heeft Joeke in die tijd heel veel van de wereld gezien met haar wandeltochten. Ik was 72 toen ik het welletjes vond en heb het schip verkocht.
Die is naar Zeeland verhuisd en op een tochtje in de Biesbosch is zij gezonken".
"Nu, op mijn achtentachtigste doe ik het wat rustiger aan, presenteer ik op donderdagmiddagen een programma op Radio Beverwijk: Ode aan de troubadours, muziek van volkszangers en koren. En ik zing nog in het opera- en operettekoor onder leiding van Piet de Reuver.

Tekst: Georges van Luijk/Foto: Hans de Bruijn.

Muzikale sluiproute door Wijk aan Zee

*Corona heeft een dikke streep gehaald door heel veel Wijk aan Zeese activiteiten. Begrijpelijk, maar toch jammer. Om het een klein beetje goed te maken heeft een groep dorpsgenoten zich verenigd om nog enige zomerpret te brengen.
Onder het mom van De Sluiproute komt deze groep op 5 juli op aanvraag aan huis om een gevarieerd programma te bieden.*

De Sluiproute bestaat onder meer uit de muzikanten Jan-Paul van der Meij, Ab Winkel, Saskia Dommisse, Merei Dekker en Peter en Wilma Meester. Aangevuld met diverse impulsieve en verrassende gastacts. Voor wie dat wil komt deze groep aan huis of in de tuin een muzikaal feestje geven. Dat alles kan geheel coronaproof gebeuren. Naast de liedjes wordt op ludieke en kleinschalige wijze ook de leemte ingevuld die ontstond door het niet doorgaan van evenementen als de Smaakmarkt, de Zeepkistenrace, Jutterspad en Ezels en Kwasten. „Als wij geweest zijn, is dat gemis voorgoed verdwenen", aldus Ab Winkel. „Het hoeft zeker geen verloren zomer te worden als het aan ons ligt." Volgens zangeres Mariëtte van Soest is het idee toevallig ontstaan. „Joke, een goede vriendin van mij, keek erg uit naar al die activiteiten en zag erg op tegen een lege zomer. Na een korte brainstorm bedachten we dit idee. Op deze manier hopen we tegemoet te komen aan het gemis, zoals een vrouw als Joke dat voelt."
Wie interesse heeft in de Sluiproute kan een mail sturen naar albertusdus@hotmail.com.
Het programma duurt 45 minuten en is gratis, een vrijwillige bijdrage is welkom. De Sluiproute is zondag 5 juli beschikbaar vanaf 13.00 uur.
Aan de gastgezinnen wordt verzocht rekening te houden met de coronamaatregelen.

Voetstappen in het zand
Wijk aan Zee schrijft geschiedenis

Geschiedenis is iets wonderlijks. Het ontstaat elke dag en op elk moment. Veel vervliegt, gebeurtenissen zijn voetstappen in het zand: ze stuiven snel weer onder. In deze rubriek mengen historische feiten zich met fantasie van de schrijver. Geschiedenis: hoe het misschien wel geweest is.

Aflevering 7: Een briljant idee.

Fragment uit de notulen jaarvergadering VVV Wijk aan Zee – februari 1947 – Café "De Zon"

Rondvraag:
De heer Heine bevestigt, dat hij ook dit jaar weer gaarne het kienen zal leiden. Bij de gesprekken die hij dagelijks in zijn werkplaats voert, heeft hij echter bemerkt, dat de mensen verlangen naar nieuwe initiatieven. We moeten oppassen, aldus de heer Heine, dat we niet vastroesten in de traditionele activiteiten. Ballonnenoptocht met Arion voorop, daar moeten we zeker mee doorgaan. Maar er is ook behoefte aan iets nieuws.
In de krant heeft spreker gelezen over een nieuwe rage in Amerika. Daar worden wedstrijden gehouden met zelfgemaakte raceauto's, die niet door motoren worden aangedreven, maar waarbij gebruik wordt gemaakt van een helling. Zeepkistenraces worden het genoemd. De heer Heine is van mening, dat Wijk aan Zee bij uitstek geschikt is om dergelijke races te organiseren. We beschikken over een prachtig natuurlijk parcours op de Kop, de Rijckert Aertszweg. Zo'n parcours vind je nergens, daar moeten we gebruik van maken.

De heer De Boer vraagt wat hij zich mag voorstellen van zo'n wedstrijd. Hoe gaat het in zijn werk? De heer Heine stelt zich voor dat de zelfgemaakte karren in tweetallen naar beneden rijden vanaf de start bij Westerduin tot de finish bij Sonnevanck. Van ieder tweetal gaat de snelste over naar de volgende ronde en zo blijven er aan het eind twee over voor de finale. Eventueel kan er ook in dubbele ritten worden gestreden.
Net als bij het sleeën in de winter kan de wedstrijd extra attractief gemaakt worden door prijzen voor de mooiste wagen en de grootste pechvogel.

De voorzitter vraagt zich af of er voor een dergelijk evenement wel voldoende vrijwilligers te vinden zullen zijn om de organisatie op zich te nemen. De heer Heine is daar niet bezorgd over. Bij de Bevrijdingsfeesten is wel gebleken, dat er enorm veel creativiteit in het dorp zit. Spreker heeft al contact gehad met brigadier Ypma van de politie en die heeft medewerkring toegezegd. De heer Schelvis van Sonnevanck zal vanaf zijn terras voor feestelijke muziek zorgen.
De heer Heine is ervan overtuigd dat hij ook een beroep zal kunnen doen op Arion en de mannen van de reddingsboot.

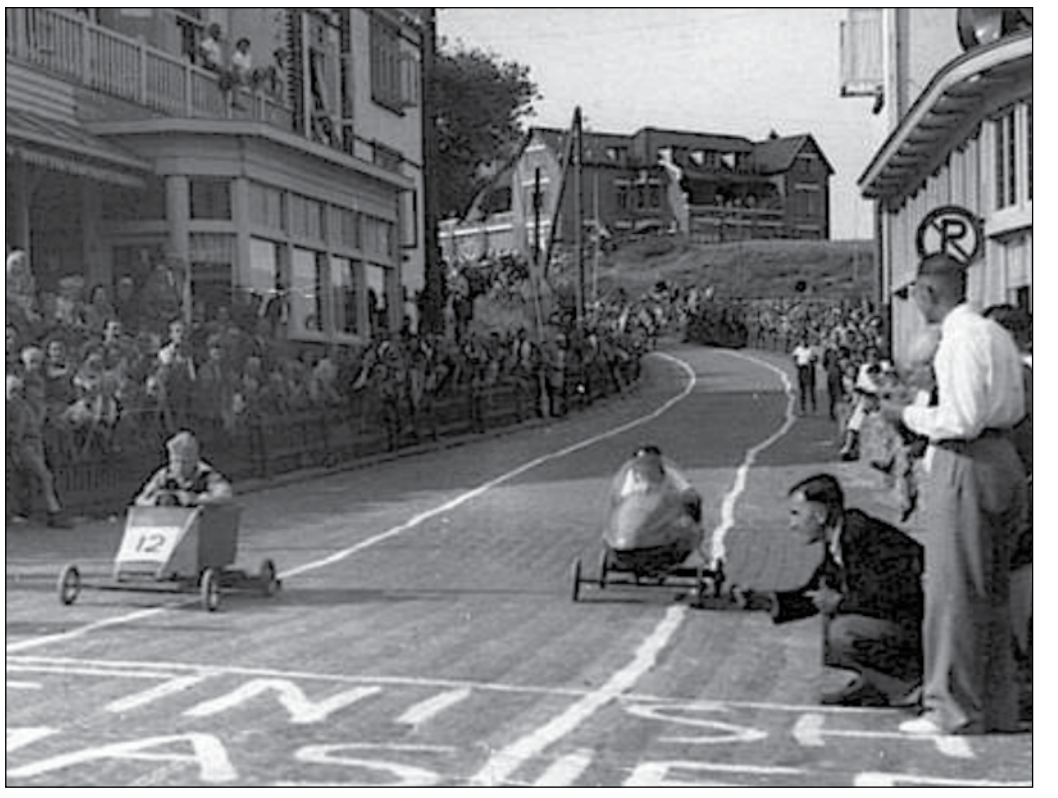

Na enige reacties uit de zaal stelt de voorzitter vast, dat het de moeite waard is om bij wijze van proef dit jaar een zeepkistenrace op te nemen in het jaarprogramma. De heer Heine zal het initiatief verder uitwerken.

Het initiatief van schoenmaker Frans Heine zou uitgroeien tot een groot en veel publiek trekkend evenement in Wijk aan Zee. Aan het racen op het parcours aan de Rijckert Aertszweg kwam een einde toen Hotel "Het Hoge Duin" gebouwd werd. Toen werd het parcours verplaatst naar De Zwaanstraat met een start op de hoogte van toegang Bad Zuid. Op de kruising moeten de deelnemers de "Frans Heine-bocht" zien te nemen. Het racen in tweetallen is eerst vervangen door het bereiken van de langste afstand. Toen de kwaliteit van de wagens beter werd en de uitloop soms doorliep tot in de Julianaweg, werd het bereiken van de snelste tijd ingevoerd met finish ter hoogte van Het Wapen van Wijk aan Zee. Door de Coronacrisis is de Zeepkistenrace dit jaar afgelast.

Tekst: Jan de Wildt/Foto: Jutter archief.

Colofon

Jaargang 39 • nummer 7 • 2020
Dorpskrant De Jutter wordt maandelijks gratis huis aan huis bezorgd in Wijk aan Zee.
De Jutter is ook gratis verkrijgbaar bij:
Spar Supermarkt - Verlengde Voorstraat 56
Primera E. v.d. Watering - Julianaplein 11
Dorpshuis De Moriaan - Dorpsduinen 2
KOP van WaZ/De TIP - Voorstraat 12

Bezorging: Irene Gerlofsma.
Geen Jutter gekregen? Bel: 06-10537950
Redactie: Georges van Luijk, Jacky de Vries, Merei Dekker, Jan-Paul van der Meij, Alie Blokhuis, Hans de Bruijn, Jolien Herber.

Nieuwstip? jutter@live.nl of bel: 0251-248551
Kopij per e-mail: jutter@live.nl
Inzenden kan tot de 15e van de maand.

Kopij-inzendingen worden in principe overgenomen, doch de redactie behoudt zich het recht voor deze om redactionele redenen in te korten. De inhoud is voor de verantwoordelijkheid van de inzender. Anonieme of ongepaste inzendingen worden niet geplaatst. Overname uit De Jutter alleen met bron vermelding.

'Juttertjes' mogen maximaal 25 woorden bevatten en zijn gratis voor dorpsbewoners (maar een financiële bijdrage is welkom) en moeten schriftelijk of digitaal aangeleverd worden. Juttertjes zijn niet bedoeld voor commerciële doelen of personeelsadvertenties.

Administratie/advertenties/opmaak:
Peter Duin 0251-248551
Druk: Pantheon drukkers
Oplage: 1380 exemplaren

Uitgave: Stichting Dorpskrant De Jutter
Inschrijving KvK: 34182153

Abonnement per post: 24 euro per jaar, overmaken op bankrekening: NL52 RABO 0308 0598 67
t.n.v. St. Dorpskrant de Jutter, Wijk aan Zee.
(Met naam en adres)

De Jutter is ook te lezen/volgen op internet:
www.tipwijkaanzee.nl/extra-2/media
www.facebook.com/dorpskrantdejutter

de Jutter

De Jutter wordt maandelijks gratis huis aan huis thuis bezorgd in **Wijk aan Zee**. Dit is financieel mogelijk door adverteerders. We zoeken daarom nieuwe adverteerders om De Jutter in stand te houden.

Het plaatsen van een **advertentie** kost:
1-kolomsadvertentie à € 23 per maand
2-kolomsadvertentie à € 37,- per maand

Meer informatie? Mail naar jutter@live.nl of bel 0251-248551.

Wilt u De Jutter **sponsoren?** Graag op rekening NL52 RABO 0308 0598 67.

De surfhistorie van Wijk aan Zee in een notendop

De surfers zijn niet meer weg te denken uit ons dorp. Weer of geen weer, watersporters uit alle windrichtingen weten de weg naar ons mooie Noordzeestrand te vinden. Een van de populairste watersporten is het golfsurfen, met plank en zonder zeil. Regelmatig trekt een hele stoet golfsurfers door ons dorp, voornamelijk op weg naar de Noordpier. Officieel natuurlijk Velsen-Noord, maar in de volksmond bekend als 'de pier van Wijk aan Zee'. Men noemt ons dorp weleens liefkozend 'Wijkiki', als ironische verwijzing naar het surfstrand Waikiki op Hawaii. Maar hoe is Wijk aan Zee ooit op de kaart gekomen als golfsurfbestemming?! We vroegen het aan surfpionier Egbert Visser.

Hoe het allemaal begon.
Egbert had als kind al een poster op zijn kamer hangen met golfsurfers in Hawaii erop en begon in de jaren '70 met windsurfen. Want surfen zonder zeil, dat kon toch niet in Nederland? Totdat hij samen met zijn broer Ron op de HISWA het tegendeel bewezen zag. "Go Klap liet ons video's zien van een paar golfsurfers in Scheveningen. We vonden het meteen gaaf!" vertelt Egbert. Toen Ron die zomer terugkwam van een vakantie in Anglet, Frankrijk, was het duidelijk: ook daar werd gesurft zoals op Hawaii. Ron kreeg een baantje in de vishandel in Scheveningen en zag het daar met zijn eigen ogen: je kan echt golfsurfen in Nederland! De gebroeders Visser lieten er geen gras over groeien en kochten begin jaren '80 hun eerste golfsurfboard bij Go Klap. Wanneer ze konden gingen zij vanuit hun geboortedorp IJmuiden op de fiets naar Parnassia. Of met het openbaar vervoer naar Scheveningen, dan waren ze een flinke tijd onderweg met dat loodzware board onder de arm in de trein en tram!

De oversteek naar Wijk aan Zee.
De jongens hoorden via windsurfers in IJmuiden dat de golven in Wijk aan Zee erg goed konden zijn. Er was toen al een vaste groep windsurfers bij de Noordpier. "Op een dag dat er nauwelijks golven waren bij de Zuidpier in IJmuiden, klom ik bij de Semafoor de trap op met mijn verrekijker", vertelt Egbert. Tot zijn grote verbazing zag hij hoge golven breken bij de Noordpier. Snel fietste hij naar huis om zijn broer en de surfspullen te halen, om vervolgens de overtocht te maken. Zijn blik had hem niet bedrogen, want er kwamen geweldige surfbare golven binnenrollen bij de Noordpier. Het bleef niet bij die eerste keer, want de golven waren er meestal inderdaad beter, en er was niemand in het water! Zo werden Egbert en zijn broer Ron de eerste golfsurfers die hier regelmatig kwamen en bleven surfen.
"Het was duidelijk dat golfsurfen in Nederland nog niet bekend was, want er was altijd wel iemand op de pont die naar ons grapte "Waar is je zeil?!" of "Het waait helemaal niet, dan kan je toch niet surfen!".

De jaren van groei.
De charme van surfen in Wijk aan Zee was, naast de mooie golven, dat het relatief lastig te bereiken was (vooral zonder auto) en dat er op de pier niks was. Vooral een uitdaging in de winter.
"Je had er alleen Annelies, maar daar mochten we nooit naar binnen met onze surfpakken, ook al was er weinig te ruïneren. Dus stonden we ons vaak bibberend in onze blote kont op het strand of de parkeerplaats om te kleden." vertelt Egbert lachend. In de jaren die volgen gaan de gebroeders Visser voor het eerst op surfvakantie naar het buitenland, Anglet welteverstaan. Daar werd toevallig ook een skateboardwedstrijd gehouden, waar zij een groep Amsterdamse skaters leerden kennen. Die hadden toen nog niet direct interesse in het surfen, ze skateboarden namelijk op hoog niveau. Maar later kwamen ze polshoogte nemen in 'Wijk', om te zien waar de enthousiaste verhalen van Ron en Egbert op gebaseerd waren. Ze waren snel om en kwamen ook surfen. Zonder auto vergde dat trouwens nog steeds veel doorzettingsvermogen, want vanaf de bushalte was het nog ruim een halfuur lopen met de zware surfspullen onder je arm.
Op vakanties in het buitenland en in Scheveningen werden mooie surfverhalen uitgewisseld, waardoor de kleine surfcommunity steeds nieuwsgieriger werd naar de Noordpier.
De Holland Surf Association (HSA) besteedde wat aandacht aan Wijk aan Zee in hun clubblad, en de eerste golfsurfwedstrijd werd een feit in 1994. Beetje bij beetje kwamen er in de loop van de jaren '90 steeds meer surfers kijken. Een gezellige tijd, waarin de eerste surfshop en de surfvereniging Hui Nalu zich bij de pier nestelde. "Dat was allesbehalve commercieel, haha, want oprichter Ed gaf soms meer weg dan hij verkocht." Later kwam daar de Hotzone bij, die surflessen aan ging bieden, en werd Timboektoe geopend. Zo werd het voor meer mensen mogelijk om het golfsurfen eens uit te proberen en erna lekker op het strand te blijven hangen met een broodje en een biertje. Ook zorgden de surflessen ervoor dat de sport op de volgende generatie werd doorgegeven: "Ik vind het zo mooi om jongens die we ooit les hebben gegeven goed te zien surfen", zegt Egbert met gepaste trots. Inmiddels is de Noordpier van alle gemakken voorzien, met warme douches en toiletten bij Ozlines surfschool, stalling voor surfboards, eten en drinken bij de strandtenten en zelfs twee surfwebcams. Allemaal ontstaan dankzij de toegenomen populariteit van de Noordpier als surfbestemming.

De verschillende soorten surfsport:
Golfsurfen: op een surfplank in alle soorten en maten, voortbewogen op de deining
Windsurfen: op een grote surfplank met mast en zeil, voortbewogen door de wind
Kitesurfen: op een kleine surfplank met vlieger (kite), voortbewogen door de wind
SUP'pen: staand op een grote surfplank met peddel, voortbewogen door peddelkracht en deining

De golven van Wijkiki aan Zee.
De kwaliteit van de golven hier is grotendeels te danken aan de pier. Het is een natuurkundig verhaal, maar om het simpel te houden moet je het zien als een fuik. De golven worden opgevangen door de pier, waardoor de deining gekanaliseerd wordt en de golven in kracht toenemen. Vroeger waren de golven beter, want de zandsuppletie heeft ervoor gezorgd dat de zee hier nu ondieper is geworden, waardoor een deel van de kracht weer verloren gaat. De condities zijn altijd anders, dat is wat golfsurfen uitdagend maakt. Tegenwoordig kun je alles over de verwachte surfcondities vinden op internet, en is er zelfs een sms-alert wanneer er goede golven verwacht worden (vandaar soms die colonne van surfauto's door het dorp!). Dat laatste tot frustratie van de doorgewinterde surfers, want het zelf uitzoeken met de weerkaarten of gewoon het duin op klimmen blijft het leukst. "En er is altijd die kans op een zeldzame mooie dag…" zegt Egbert heimelijk.

Surfvakantie in eigen dorp.
Toen Egbert eenmaal verslaafd was aan het golfsurfen riepen de tropen. Zo was zijn eerste exotische surftrip in '85-86 naar Bali en Java, Indonesië. De verbindingen waren slecht en er was geen direct contact met thuis, het was heel anders dan nu. Vele verre surftrips volgden, naar onder meer Australië, Costa Rica, de Dominicaanse Republiek en Sri Lanka, maar Wijk aan Zee is voor Egbert ook altijd vakantie gebleven. Zijn liefde voor de Noordpier, het strand en de golven hebben Egbert begin deze eeuw naar Wijk aan Zee getrokken. Als echte waterman kan hij bij verschillende condities zijn lol op, met zijn shortboard, longboard, SUP of kiteboard.
En is er geen deining of wind? Dan rijdt hij zo het duingebied in op zijn mountainbike.
"Je hoeft eigenlijk niet meer naar het buitenland als je hier woont." besluit hij met een knipoog.

Tekst: Jolien Herber;
Foto's aangeleverd uit Egberts collectie

Kunstwerken Pollution Art Festival

Op vier plaatsen langs de Noordhollandse kust zijn kunstwerken geplaatst, Heemskerk, Wijk aan Zee, Velsen en Zandvoort. Op donderdag 11 juni werd in het bijzijn van enkele raadsleden, medewerkers van de gemeente en belangstellende Wijk aan Zeeërs twee kunstwerken onthuld door de wethouders Hanneke Niele en Brigitte van den Berg.
Ondanks dat er juist op het moment van de onthulling een flinke regenbui over het strand trok, was de belangstelling flink. Zoals Paul Meiland zei: elk weertype is strandweer.

Voor het strandpaviljoen Dittis SunSea staat het werk van Annelies Kwaak uit Beverwijk en is een reusachtig werk; acht meter hoog reiken twee stalen palen waartussen allerlei afval is verwerkt, hoofdzakelijk visnetten. Annelies heeft netten ontrafeld en opnieuw geknoopt, in die netten is allerlei plastic verwerkt. Annelies heeft het werk niet alleen gemaakt, 90 leerlingen van de Montessorischool in Beverwijk hebben haar geholpen. Het is jammer dat een virus wat roet in het eten heeft gegooid, want Annelies en de leerlingen zouden op pad gaan om plasticafval op het strand te gaan oprapen, maar dat feest mocht niet doorgaan. Een aantal hebben een oplossing gevonden door alleen naar het strand te gaan, anderen hebben plastic afval van huis meegenomen. Annelies heeft bewust gekozen om met jongeren te werken, zij zei dat zij het belangrijk vindt dat de jeugd zich bewust wordt van de plastic soup in zee. Toen zij op school foto's liet zien van vogels die verstrikt zaten in netten en dergelijke hoefde zij de kinderen niet verder te overtuigen.

Bij strandpaviljoen de Kust staat het werk van Rik Hermans, Rik komt uit Heemskerk en woont momenteel in Amsterdan-Noord en werkt in de Broedmachine in Beverwijk. Rik heeft een rond werk gemaakt, hij heeft plastic afval in elkaar laten versmelten om de kijker als het ware een spiegel voor te houden. Het geheel heeft ook de vorm van een handspiegeltje en is metershoog. VVV Velsen heeft een fietsroute van ongeveer 2,5 uur langs de kunstwerken gemaakt.

Foto's en tekst: Georges van Luijk.

1000 euro Rabobank voor Moriaan

De ledenraad van de Rabobank IJmond heeft de Moriaan een geschenk gegeven van 1000 euro. Een verrassing voor het dorpshuis en voor voorzitter Robert Koch. "We zijn heel enthousiast. Ik vind het leuk dat ze een bijdrage willen doen aan het dorpshuis en de gemeenschap. Dat is alleen maar positief."

Koch hoorde kort ervoor dat er een kleine delegatie van de Rabobank langs wilde komen. En of hij dan op 12 juni niet in korte broek wilde verschijnen want hij moest op de foto.
"We wisten verder niet waarvoor, het was een verrassing. Ze schijnen dat een keer in de zoveel tijd te doen. Dan vragen ze intern wie voor een gift in aanmerking zou moeten komen.
Wij hadden de misère van de brand en natuurlijk de coronacrisis. Daardoor zijn ze bij ons terecht gekomen." De Rabobank sponsort veel sport. "En", zo zegt Koch, "het is ook prettig als het geld niet op de grote hoop verdwijnt. Dus we hebben aangegeven dat we het willen gebruiken voor een poolbiljart. Dat vonden ze een goed idee. Voor de jongeren, als we weer open zijn. De gemeente doet weinig voor de jeugd hier, dus het doel is om meer jongeren aan te trekken in de Moriaan."
De werkzaamheden aan het dorpshuis vorderen gestaag. Het is nu een kwestie van schilderwerk, het plafond in de sporthal wordt vervangen en elektra moet worden aangelegd. "Dat is het ingewikkeldste stuk", aldus Koch. "We hopen dat alles midden augustus klaar is. Dan moeten we nog alles schoonmaken en inrichten. En is het natuurlijk afwachten hoe het met de coronacrisis gaat, wat er allemaal wel en niet mag." De Moriaan gaat naar verwachting op 1 september weer open. Het poolbiljart wordt later in het najaar geplaatst.

Op de foto: Moriaan voorzitter Robert Koch krijgt de cheque overhandigd van Karin Florijn van de ledenraad van Rabobank IJmond.

Tekst: Merei Dekker/Foto: Jan van der Land.

Over tuinen, bloemen, vlinders, bijen, honing en luie tuinders

Het heeft mij meermaals verbaasd hoe men omgaat met de natuur. Ik heb al vaker laten weten hoe ik er over dacht als de berm van de Zeestraat weer eens te vroeg is gemaaid, voordat de zaden van de duinbloemen zijn volgroeid, waardoor er elk jaar minder van zijn. De laatste jaren is dat niet meer gebeurd en langzaam zie je herstel van het kleurenlint tussen Wijk aan Zee en Beverwijk. Ook verbaas ik mij over de vele tuinen die in Wijk aan Zee betegeld zijn. Een aantal zelfs volledig.

Bloemen zijn heel belangrijk voor het voortbestaan van bijen en vlinders. Er zijn mensen die denken: 'Nou en'? Ik ben te rade gegaan bij de Bijenstichting en de Vlinderstichting. Ik ben heel wat te weten gekomen. Zowel bijen als vlinders zijn onmisbare schakels in onze voedselvoorziening. Van de 20.000 bijensoorten die op de wereld zijn komen er in ons land 349 voor. Bijen en vlinders leven gedurende hun hele leven van nectar en stuifmeel, dat leven is overigens heel kort. Van de bijen is maar liefst 60 % in hun voortbestaan bedreigd. Sierbloemen bevatten minder nectar en er zijn steeds minder plekken waar de solitaire bij kan leven. Wilde bloemen, zoals onkruid worden uit veel tuinen geweerd, maar zijn juist een belangrijke bron voor de voeding.

De intensieve landbouw en bestrijdingsmiddelen zijn ook gevaren voor het voortbestaan van bijen en vlinders. Zij houden van een gevarieerd landschap met afwisselend struiken, bomen en planten en helpen vlinders zich te oriënteren in het landschap. Als alles er hetzelfde uitziet, verdwalen de vlinders. Ze voelen zich prettiger in een omgeving waar een variatie is in zowel hoge als lage planten. Dit maakt het ook makkelijker voor de mannetjes en de vrouwtjes om elkaar te vinden.

Een aantal weken geleden liep ik door de Tappenbeckstraat en zag een man en een vrouw druk aan het werk om graszoden uit hun voortuin te scheppen. Ik zag het aan met leden ogen en zag het al voor me, hier zullen volgende week wel tegels liggen, zoals een groot deel van de straat. Maar wat verheugde mij een paar dagen later, de tuin was veranderd in een schelpentuin met planten. Ik vond het geweldig. Elders in de straat zag ik ook mensen bezig om planten en bloemen terug te krijgen in hun tuin. Dat laatste dacht ik, want er ligt nu plastic gras.

Ik fietste door de Zeestraat in Beverwijk en zag een bordje voor een huis staan; 'honing te koop', toevallig was bij mij de honing op en kocht een potje. Het bleek dat de honing uit eigen tuin kwam van Saskia Kooijman. Zij liet mij haar vier bijenkasten zien, waar duizenden bijen in en uitvlogen. Saskia vertelde dat zij had gelezen dat het niet goed ging met de bij onder andere doordat er steeds minder jonge imkers zijn. Daarop besloot zij een jaarlang een cursus te volgen en stage te lopen. Vorig jaar is zij met haar eigen bijenvolken begonnen. Ik kan u verzekeren dat de honing van Saskia ongelooflijk lekker is, zij woont op nummer 95, ik kan het u aanraden.
Een paar dagen later zag ik het bordje niet meer in de tuin staan, ik heb haar gebeld, want het verbaasde mij, de reden is zei Saskia, dat zij in vier dagen door haar hele voorraad heen was, zij verwacht dat er in juli weer nieuwe voorraad is.
Vorige maand stond in het Noordhollands Dagblad een boekbespreking: 'Duurzaam handboek voor de luie tuinder' van Loethe Olthuis, ik citeer: 'Ze laat zien dat lui zijn beter is voor je planten, maar ook voor alle dieren die er thuis zijn. Dat wil dus zeggen, onkruid is goed voor flora en fauna.

Tekst: Georges van Luijk.

Ons sportcentrum is er voor iedereen!

Want bewegen is goed voor iedereen: of je nu revalideert, een beperking hebt, een blessure, klachten, hoge bloedruk, overgewicht of gewoon helemaal niets. Bij Heliomare hebben we prachtige sportzalen, moderne fitnesscentra en warme zwembaden. Die faciliteiten en de expertise van onze medische professionals delen we graag. Daarom bieden we op meerdere locaties een uitgebreid sportprogramma met persoonlijke begeleiding voor jong en oud. **Niemand aan de zijlijn, daar gaan we voor!**

heliomare

heliomare.nl/
sportcentrum

Fysiotherapie Wijk aan Zee

Fysiek, mentaal en emotioneel in balans

FYSIOTHERAPIE WIJK AAN ZEE

Therapie met aandacht
voor u en uw klacht: cranio,
manueel, visceraal, COPD, tape,
fitness, sport, wandelen en meer.
Avond open: maandag en donderdag tot 21 uur.
Weekend open: zaterdagochtend tot 12 uur.

Bel **375976** of mail **info@fysiowijkaanzee.nl**

fysiowijkaanzee.nl

PPAAANNNTTTHHHEEEOOOONNN

Pantheon Drukkers
Staalstraat 129
1951 MA Velsen-Noord
telefoon 0251 - 296 351
info@pantheondrukkers.nl
www.pantheondrukkers.nl

Kunst Ontmoetings Plek
& Toeristen Informatie Punt

Voorstraat 12, 1949BH Wijk aan Zee
T 06 814 68 816

KOP van WaZ

Kunst Ontmoetings Plek Wijk aan Zee!
www.kopvanwaz.nl

OPEN:
vrijdag t/m maandag van 13 tot 17 uur
dinsdag t/m donderdag gesloten

detip
toeristen informatie punt
www.tipwijkaanzee.nl

INSTALLATIEBEDRIJF
VAN DER AAR

DAK- EN ZINKWERK | CENTRALE VERWARMING
BADKAMER(SANITAIR) EN MEER...

T 0251 - 37 44 81 **E** info@vanderaar.nl
Burgemeester Rothestraat 106 | 1949 CG Wijk aan Zee

WWW.VANDERAAR.NL

Van der Veen's houthandel

de speciaalzaak voor
aannemer en doe-het-zelver

Kees Delfsweg 4-6 Tel. (0251) 22 38 62
1942 ES Beverwijk Fax (0251) 22 83 80

Autoruitschade?

in één keer klaar!
ook met uw verzekeraar!

Autoglaz Kennemerland
Nijverheidsweg 12
1948 PV Beverwijk
Tel: 0251-210960
www.autoglaz.nl

AUTOGLAZ
STERREN IN GLAS

KdeK
TIMMERWERKEN

| www.kdek.nl | info@kdek.nl | 06 1035 0402 |

vakmanschap op maat, kdek verzorgt o.a. uw
| pannendaken | dakkapellen | thermopane glas |
| verbouwingen klein en groot | kunstof- en hardhouten kozijnen |

RON SIPKES

Voor al uw
schilderwerken
(binnen en buiten)

Wijk aan Zee
Tel.: 0251-375257
Mobiel: 06-24613773

Van doekfilter en chroom-6 naar longkanker

De werkgroep Gezondheid en Milieu van de Dorpsraad moest flink aan de bak de afgelopen weken. De Provincie en de drie IJmondgemeenten lanceerden hun Tata-beleid voor de komende dertig jaar. Daarna kwam naar buiten dat - bijna twee maanden eerder - in een slakberg van Harsco het kankerverwekkende chroom 6 was aangetroffen. De klap op de vuurpijl was het nieuws dat in Beverwijk longkanker 27 procent meer voorkomt dan gemiddeld in Nederland.

Terug naar het voorgenomen Tata-beleid van de regionale overheid. Het concept kreeg de titel 'Samen werken aan een gezondere en veilige IJmond' mee. Bewoners en belangengroepen, waaronder de Dorpsraad, hadden hun visie mogen ventileren op de eerste versie van het concept. Een van de observaties: gezonder moest 'gezond' worden. Gezonder was niet ambitieus genoeg.
De bewoners hadden een interessante lijst kritiekpunten opgesteld, maar in het concept-beleidsplan is daarvan niets terug te zien. Het document telt 20 pagina's.
Het woord 'gezondheid' komt daarin 49 keer voor. Maar er staat geen enkele concrete maatregel of meetbaar gezondheidsdoel in het beleidsplan. De regionale overheid definieert zelfs het 'gezonder' uit de titel niet. De Dorpsraad heeft in haar commentaar een reeks suggesties aan de hand gedaan in hoe de staalproductie voor omwonenden minder schadelijk zou kunnen worden. Bijvoorbeeld door kooksfabriek 2 te sluiten. En een doekfilter te installeren bij de zeer vervuilende pelletfabriek.

De Dorpsraad stelt ook voor binnen maximaal tien jaar de (strengere) WHO-gezondheidsnorm als leidraad te nemen en vergunningen daarbij aan te passen.
Alleen met een verplichting, van buitenaf opgelegd, zal een commercieel bedrijf als Tata daartoe kunnen komen. Het bedrijf heeft dan tien jaar de tijd zich aan te passen.

Het chroom-6 verhaal (elders op deze pagina meer hierover) krijgt mogelijk nog een vervolg als de meetresultaten openbaar worden. Zowel Tata, als Harsco als de toezichthouder (Omgevingsdienst Noordzeekanaal Gebied) lieten een monster uit dezelfde slakberg onderzoeken maar willen de rappormeetresultaten niet vrijgeven.
Het Noordhollands Dagblad hoopt met een beroep op de wet Openbaarheid van Bestuur de metingen te kunnen inzien.
En dan het kankeronderzoek. Dat longkanker heel veel voorkomt in Beverwijk, was ook bij het vorige onderzoek tien jaar geleden de uitkomst. Toen was er verhitte discussie over de vermoedelijke oorzaak.
De werkgroep Milieu en Gezondheid heeft intussen jaren de tijd gehad om op het onderwerp te studeren. De conclusie is dat luchtverontreiniging door Tata de belangrijkste oorzaak moet zijn.
De nieuwe kankercijfers per gemeente bevestigen dat beeld: in Heemskerk en in Velsen waar net zoveel gerookt wordt of nog meer, heb je veel minder longkanker.
Terwijl Tata aanstuurt op meer onderzoek en ook elders dat geluid wordt gehoord, is de Dorpsraad voorstander van doorpakken. Ieder uitstel is nog weer zoveel onnodige doden, zegt zij. De Provincie kan niet meer lijdzaam toekijken. De vergunningen van Tata moeten onmiddellijk aangescherpt worden. Die zijn als het om uitstoot gaat niet meer van deze tijd.

Meer weten? Ga naar de website van de Dorpsraad (www.wijkaanzee.org) en kijk bij de werkgroep Gezondheid en Milieu.

Onderstaande strip: Dagblad Trouw 18 juni 2020

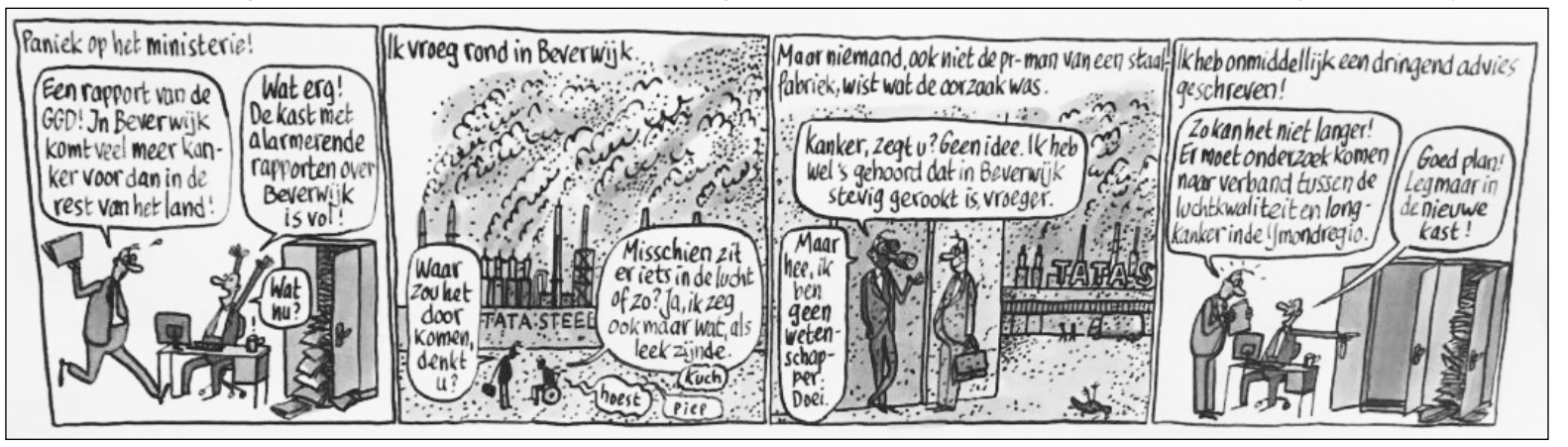

Dorpsraad stelt vragen die Omgevingsdienst laat liggen

'Wij, in Wijk aan Zee, willen niet gesust worden. Wij willen geen vragen hoeven stellen. Wij willen dat de Provincie en haar instituties vragen stellen en tot de bodem gaan. Wij willen dat ZIJ scherp worden op milieu en gezondheid en dat ZIJ hun zorgtaak nu eindelijk eens heel serieus nemen.'

Het was een hartstochtelijke oproep, uitgesproken door Miriam Gosen van de Dorpsraad op 8 juni. Zij zat thuis, in Wijk aan Zee, achter de computer. Ze was ingelogd op een website van de provincie Noord-Holland om in te spreken bij de commissie Natuur, Landschap en Gezondheid van de Provinciale Staten. De oproep was het slotakkoord van haar toespraakje.
Het afgelopen jaar spraken diverse leden van de Dorpsraad in bij deze commissie. Dat is gewoonlijk een ritje naar Haarlem en uren wachten voordat je aan de beurt bent. Maar in corona-tijd worden sommige dingen een stuk simpeler.
Sinds het RIVM-rapport over de grafietuitstoot staan Tata en Harsco iedere maand vast op de agenda van deze commissie. De statenleden vonden dat ze onvoldoende te horen kregen over kwesties die rond de twee bedrijven speelden.
De Dorpsraad is bijna altijd aanwezig met een afvaardiging om te luisteren en spreekt vaak in.
De gebeurtenissen volgen elkaar namelijk snel op en de Dorpsraad wil geen kans verloren laten gaan om dan te wijzen op de belangen van de omwonenden. Tenslotte wordt in het Provinciehuis besloten over de vergunning voor en het toezicht op de bedrijven en in deze commissie zitten de specialisten.
De Omgevingsdienst Noordzeekanaal Gebied (ODNZKG) die veel contact met de bedrijven heeft en de controles uitvoert (en dwangsommen oplegt), heeft ook altijd minstens een vertegenwoordiger in de zaal. Hun Tata-man zit naast de gedeputeerde voor Gezondheid en Milieu om te hulp te schieten bij lastige vragen.

De laatste keer dat de Dorpsraad insprak was begin juni. Wat zei Miriam Gosen nog meer? Hieronder haar tekst, ingekort. Wil je de hele tekst lezen, ga dan naar de website van de Dorpsraad (www.wijkaanzee.org en kijk bij de werkgroep Milieu en Gezondheid).

Ik heb hier drie minuten spreektijd. Ik zou u vele vragen kunnen stellen. Vragen over de nieuwe glitterregen op onze vensterbanken, over het uitblijven van kankerincidentie rapport, over het gerommel met de geluidruimte, over het stapel-effect van stofuitstoot. Maar ik wil geen vragen stellen. We hebben in Nederland een goed georganiseerde overheid die met hulp van instituties die staan als een huis moeten waken over milieu, volksgezondheid en leefbaarheid.
Zij - en niet wij - moeten de vragen stellen, onderzoeken wat er fout KAN gaan. En zij moeten dat op een transparante wijze doen zodat wij, de burgers, er kennis van kunnen nemen. Gebeurt dat? Nee. Neem Tata en Wijk aan Zee. Zodra zich een aanleiding voordoet, onderzoekt de Omgevingsdienst of de situatie toch niet onder de gestelde regels valt. Of misschien kwalificeert als een uitzondering die de vergunning toestaat. Of dat het effect te verwaarlozen is. De 'niet betekenende mate' uit de rapporten. Dit laatste wordt meestal vooruitlopend op nader onderzoek al vastgesteld. En dan haast de Omgevingsdienst of de politiek zich – U bijvoorbeeld – om te spreken over de 'juridische kaders' waarbinnen alles moet passen. En dan volgt vaak het verhaal over evenwicht tussen economie en leefbaarheid.
Ik wil u drie recente voorbeelden geven van de meegaandheid van de Omgevimgsdienst, dus van u als Provincie.
Hisarna, een installatie om ruw ijzer te maken, is opgenomen in het produktieproces van Tata maar draait als proefinstallatie. Daarom hoeft het niet te voldoen aan strikte eisen met betrekking tot schadelijke emissies. Zo draait Hisarna al decennia. Voor de OD is daarmee het verhaal over en uit. Voor ons niet. Hisarna staat op 800 meter van de dorpskern en stoot vrijgekomen gassen en stof rechtstreeks de lucht in.
Wat? Dat weet ook de OD niet. Wij vragen ons af: wie zorgt voor onze gezondheid?

Voorbeeld twee. Tata krijgt een omgevingsvergunning voor een nieuwe wandeloven in de walserij en mag de produktie verhogen. Want het kan allemaal passend binnen de vergunning van 2007 worden gemaakt. Hoezo passend gemaakt worden in een dertien jaar oude vergunning? Zo'n installatie staat er straks dertig of veertig jaar. Dit was een kans voor de vergunningverlener om eisen in te bouwen zodat er straks minder stof is en minder lawaai. Wie zorgt voor onze gezondheid?

Voorbeeld drie. Bij het (landelijk) onderzoek naar zeer zorgwekkende stoffen bleek dat in de slakken bij Harsco chroom-6 is aangetroffen. Zoals u weet is dit voor de mens een van de meest gevaarlijke stoffen. Tata en slakverwerker Harsco zetten meteen alles op alles om aan te tonen dat er geen chroom-6 in de slakken kon zitten. Zij overtuigden niet. De Omgevingsdienst, die terecht technisch advies inwon van het RIVM, relativeerde de uitkomsten zodanig dat het RIVM zich genoodzaakt zag zijn conclusies op internet te zetten. Nu weten we: ja, er is wel degelijk kans op chroom-6 in de slakbergen.
Opnieuw: wie zorgt voor onze gezondheid?

Wij, in Wijk aan Zee, willen niet gesust worden. Wij willen geen vragen hoeven stellen. Wij willen dat de Provincie en haar instituties vragen stellen en tot de bodem gaan. Dat zij scherp worden op milieu en gezondheid en hun zorgtaak nu eindelijk eens heel serieus nemen.

Column
De overkant

In de maneschijn,
In de maneschijn
Klom ik door een trappetje
in het raamkozijn
En je waagt het niet …

Dit schijnbaar onschuldige kinderliedje zong ik vroeger eindeloos met mijn dochter. Ze vond het leuk om erop te variëren: in de kranenschijn, in de zwanenschijn, in de zonneschijn ….
Een paar jaar geleden liet mijn broer me er een opname van horen, die hij ooit toevallig gemaakt had.
Mijn dochter woont inmiddels al jaren aan de andere kant van de wereld in een van de weinige landen waar nog geen coronadode is gevallen: Vietnam.
Maar de grenzen gingen daar dan ook direct dicht nadat bekend was geworden dat er in China wat aan de hand was. Dichte grenzen hebben ook zo hun nadelen. Mijn dochter is in verwachting en zij en haar partner hadden gepland midden juni definitief terug te komen naar Europa. Dat ging niet door.
Ze denken nu toch in augustus de oversteek te kunnen maken.
Ik kijk ernaar uit.

Oude kinderliedjes die onzinnig lijken, zijn vaak overblijfselen van gewoonten, die verdwenen zijn of van woorden waarvan de betekenis niet meer begrepen werd. Zo betekende "jokken" vroeger vrolijk zijn, en welk kind zou niet vrolijk zijn als het schuitje ging varen naar de Overtoom, tot de 19e eeuw een kruispunt van water en wegen met cafés, een wekelijkse markt en veel vertier? Tegenwoordig mag het kindje niet meer jokken!

'In de maneschijn' is een overblijfsel van een oud plattelandsgebruik. Een meisje moest voordat ze kon trouwen aantonen dat ze vruchtbaar was. Als de jongen had bewezen een gezin te kunnen onderhouden, kreeg hij toestemming om met het meisje van zijn keuze te vrijen. Het meisje sliep vanaf die tijd in de opkamer en de vrijer zette een ladder tegen de muur om naar binnen te klimmen. Als het meisje tijdens de verloving in verwachting raakte, zag de omgeving erop toe dat hij ook daadwerkelijk met het meisje trouwde. Niet alleen de vrijer mocht naar binnen, ook andere jongens, maar die moesten hun handjes thuis houden. Meisjes kregen dan ook de waarschuwing op te passen voor bijvoorbeeld [vreemde] vogels en jongens met mooie praatjes [de duizendpoot die schoenenpoetser blijkt te zijn]. Mijn moeder kende het gebruik nog. "Kraai zoeken" werd het genoemd in haar dorp. [kindergekraai?]
Op de Waddenzee-eilanden heette het vroeger "queesten": op avontuur gaan.
Zijn er nog Wijk aan Zeeërs die ervan gehoord hebben?

Woorden veranderen van betekenis, gewoonten verdwijnen, maar sommige dingen zijn van alle tijden.
Deze week zag ik drie verschillende kinderwagens langskomen. Wat zullen die kinderen maken van onze tijd?
Wat vergeten, wat veranderen?
Zullen ze nog kunnen "jokken"?

Alie Blokhuis.

Mirjam Berkhout schildert Jacques Kloes

Geschilderde portretten van zanger Jacques Kloes zijn tijdens evenementjes en concerten te zien in de Badgastenkerk. Enkele lokale kunstenaars gingen aan de slag om het karakter van de markante IJmondse zanger uit te drukken in inkt en klodders verf. De artistieke activiteit gaat samen met het verschijnen van de tweede druk van het boek 'Loeking voor Kloes'. Wil je een exemplaar van het boek stuur dan een berichtje met je naam en adres naar kloescd@gmail.com Prijs 19.75 euro. Voor inwoners van Wijk aan Zee is de prijs 15 euro vanwege de afwezige verzendkosten. De schilderijen worden geëxposeerd tot en met de Kloes-bijeenkomst die zal gaan plaatsvinden op een nader te bepalen datum in het najaar. Er zullen dan ook portretten van Jacques Kloes worden geveild. De creaties worden de komende tijd één voor één ook zichtbaar via de website van het Badgastenkerkje www.j-p.nl.

I*n deze eerste 'Kloes in Klodders' vertelt de Wijk aan Zeese Mirjam Berkhout over het portret dat zij maakte van Jacques Kloes.*
'Ik ben gek op portretschilderen en altijd op zoek naar een nieuw gezicht en nieuwe uitdaging. Dus toen Jan-Paul van der Meij mij vroeg of ik Jacques Kloes zou willen portretteren was mijn antwoord: Ja. Ook omdat het een mooie gedachte is om iemand in de spotlights te zetten die veel betekend heeft in onze omgeving voor de muziek. Ik kende hem niet en moest hem echt even opzoeken. Ook hoe zijn muziek klonk met bijvoorbeeld de band. De uitdaging was er zeker, want het is niet gemakkelijk om een portret te gaan schilderen waar je niet even naar het model kunt kijken. Het gezicht moet je snappen om de diepte erin goed te schilderen. Alleen een paar foto's had ik tot mijn beschikking, maar wel een paar heel mooie van Riet Molenaar. Zij heeft niet alleen lachende foto's gemaakt, maar ook serieuze blikken geportretteerd. Vaak zijn deze blikken veelzeggender en op een serieuzere foto is mijn keuze ook gevallen. Omdat ik gewend ben in kleur te werken heb ik er ook nu voor gekozen. Ook al is dat best een extra moeilijkheid vanaf een zwart/wit foto. De foto's tonen een makkelijk benaderbaar, sociaal persoon en ook straalt de foto die ik koos rust uit. Dat heb ik geprobeerd in het schilderij te gebruiken. Toetsen laten staan en contrasten dicht bij elkaar met een raam op de achtergrond waardoor een mooie lichtval kon ontstaan".
Mirjam heeft samen met Jan-Paul van der Meij een plek uitgezocht voor haar schilderij in het kerkje. Mirjam: "Het hangt nu mooi in harmonie naast de glas in lood raampjes die dezelfde vormen hebben als de achtergrond in het schilderij". Jan-Paul: "En weet je, deze glas in lood ramen zijn ook een stukje van de Nederlandse muziekgeschiedenis want ze zijn overgebleven na een verbouwing van het Amsterdamse huis waar Thé Lau zanger van de Scene woonde".

Samen op Afstand

Ondanks alle problematiek die 2020 heeft gebracht, is het de Kop van WaZ weer gelukt een mooie zomer-expositie van start te laten gaan met alle leden van het kunstenaarscollectief van de Kop. Kunst brengt kleur aan het leven, diepte en kan een mens ontroeren.
Dat is waar kunstenaars goed in zijn.

Ondanks versoepelende overheidsmaatregelen geeft de Kop van WaZ niet de gebruikelijke en druk bezochte opening van de expositie.
De expositieruimte is te klein om een grote groep aanwezigen de elleboogruimte van anderhalve meter te kunnen garanderen. Wel kan er een pracht van een expositie aangeboden worden. Deze is vanaf 3 juli twee maanden lang te bezichtigen. Zo kunnen alle kunstliefhebbers samen maar toch alleen van de werken genieten.
Dit is meteen ook de beschrijving van deze expositie: 'Samen op Afstand'.
De beste kunstenaars uit de regio en daarbuiten hebben zich in de Kop verzameld.
De expo 'Samen op Afstand' loopt van 3 juli t/m 31 augustus in de Kop van WaZ, Voorstraat 12; vrijdag t/m maandag van 13.00-17.00 uur.

Oproep

Rondje Wijk aan Zee zoekt iemand die de PR ter hand wil nemen.

De werkzaamheden bestaan uit het nieuws:
- voor de regiokranten schrijven
- op de Website plaatsen
- Facebook bijhouden

Voel je hier wat voor of wil je meer informatie?
Neem dan even contact via
mail to: info@rondjewijkaanzee.nl
of bel Greet Cudovan
06 - 1084 6289

Vreemde seizoenstart

In juni is - nog steeds met beperkingen en maanden later dan gepland - het strandseizoen min of meer begonnen. Het is in deze weken met veel warme en zonnige dagen voor de bezoekers net zo heerlijk als anders op het zand en op de terrassen. Op het moment van schrijven van dit artikel (18 juni) gelden de anderhalve meter maatregel en de max 30 personen-plicht. Dat betekent voor exploitanten meestal meer taken, meer kosten, minder capaciteit en dus minder omzetmogelijkheden.

Jeroen van Son paviljoenhouder van 'Dittis Sun Sea' die voor pinksteren in de media al de noodklok luidde over gemiste inkomsten zegt nu: "Het is eigenlijk al 5 over 12. Als dit zo door gaat dan gaan er heel veel paviljoens langs de kust verdwijnen. Met die anderhalve meter maatregel is het bijvoorbeeld onmogelijk om een fatsoenlijk bedrijfsfeest te houden. Stel je maar voor wat dit betekent voor bedrijven die mede van bedrijfsfeesten afhankelijk zijn."
Sommige instanties verwachten extra veel bezoekers op het strand deze zomer omdat veel mensen niet op reis gaan en in Nederland blijven. Hoe is jouw verwachting en wat zie je tot nu toe hiervan in de praktijk? Arjan van Marm van paviljoen 'Het Strandhuis': "De aflopen twee weken levert voor ons nog niet het beeld op dat er bovenmatig bezoek aan het strand plaatsvindt. Wellicht dat grotere badplaatsen dit wel zo ervaren. De badgasten die wij op het strand van Wijk aan Zee ontvangen zijn – naast toeristen - voornamelijk regionaal afkomstig. Inwoners van verder gelegen regio's in Nederland trekken meer naar de grotere kustplaatsen. Momenteel merken wij dat we veel Duitse gasten op ons terras mogen ontvangen."
Hoe is de impact van de huidige Corona maatregelen? "Die impact is voor ons behoorlijk. Zorgen om onze gasten, personeel en om een gezonde bedrijfsvoering wisselen elkaar af. Gegeven de richtlijnen proberen wij een zo goed mogelijke exploitatie neer te zetten. En het onze gasten daarbinnen ook nog eens gezellig te maken. Voordeel van een strandpaviljoen is, dat wij in de kern gewend zijn aan (plotselinge) pieken en dalen in drukte. Het is verre van ideaal. Maar beter dan dicht zijn.
Hoe reageren bezoekers op de maatregelen? "Bezoekers zijn begripvol. En volgen de aanwijzingen van ons team op. Daar doen we ook veel aan, door middel van extra personeel en het goed aangeven van datgene wat wij van gasten verwachten."
Is een langdurig 1,5 meter terras en 1,5 meter zaal een reële mogelijkheid? "Nee".
Kun je een hoop, wens of verwachting uitspreken voor de toekomst op het strand?
"Wij wensen dat we als samenleving een antwoord vinden op Corona. We zijn sociale dieren, dit past niet. En mag en kan niet zo blijven: terug naar het 'oude' normaal".

Tekst: Jan-Paul van der Meij.

Belangrijke informatie

Noodnummers
Politie Beverwijk: 0900-8844
Alarmnummer NOODGEVALLEN: 112
Ambulance en brandweer: (023)515.95.00
Dierenambulance: 215454

Uitdeelpost apotheken:
Donker, Plantage en Velsen Noord
Iedere werkdag van 16.30-18.00 uur
bij Gezondheidscentrum De Moriaan

Gezondheid/ondersteuning
Huisarts: 375972
Receptenlijn: 374007
Spoednummer huisarts: 375254
Fysiotherapie: 375976 - info@fysiowijkaanzee.nl
Sociaal team: 06-1103 5327
sociaalteam@beverwijk.nl
Buurtzorg Wijk aan Zee: 06-2293 6056
Viva! Zorggroep: 088-9958000
Zorgbegrip: 0251-826045

Milieu/klachten
HVC inzameling (Reinunie): 0800-0700
Milieuklachten Omgevingsdienst IJmond: 263863 - www.odijmond.nl
Milieuklachten Tatasteel 0800-0242255
www.stofmelder.nl
Koeien en omheining hooglanders:
Stichting Crosshill 06-5157 5738
Klachten over woonomgeving:
www.verbeterdebuurt.nl/beverwijk
Gemeente Beverwijk 256256
Gebeidsverbinder Beverwijk-West voor: Leefbaarheid, Sociale Samenhang en Bewonersparticipatie 256256
Geluidshinder vliegtuigen: 020-6015555
of via internet: www.bezoekbas.nl - www.geluids.net - www.vlieghinder.nl
Landelijk meldpunt 'pin'veiligheid: 030-2856555
Zwemwatertelefoon: 0800-9986734
Klachten Hotel Noordzee:
klachtennoordzee@live.nl

Diversen
SaWaZ: info.sawaz@gmail.com
Dorpsraad: secretariaat.dorpsraadwaz@gmail.com

IJmuiden

Hoog- en laagwaterstanden en -tijdstippen

Juli 2020

datum	uu:mm	HW cm NAP	LW cm NAP	datum	uu:mm	HW cm NAP	LW cm NAP	datum	uu:mm	HW cm NAP	LW cm NAP
1	*0:40*	71		**11**	*4:36*		-91	**21**	*0:55*		-75
wo	*8:30*		-80	za	*8:39*	102		di	*4:51*	112	
	13:15	99			*17:00*		-56		*13:14*		-63
	21:28		-65		*21:06*	74			*17:18*	99	
2	*1:45*	78		**12**	*5:05*		-87	**22**	*1:25*		-76
do	*9:35*		-78	zo	*9:25*	94		wo	*5:35*	117	
	14:18	100			*17:14*		-54		*13:50*		-61
	22:18		-68		*21:54*	69			*17:58*	97	
3	*2:39*	88		**13**	*5:45*		-82	**23**	*2:05*		-79
vr	*10:34*		-75	ma	*10:24*	87		do	*6:12*	121	
	15:11	101		*LK 1:29*	*17:57*		-53		*14:21*		-61
	23:07		-71		*22:46*	64			*18:42*	94	
4	*3:31*	98		**14**	*6:25*		-77	**24**	*2:46*		-83
za	*11:44*		-72	di	*11:25*	80		vr	*6:55*	121	
	16:05	100			*18:47*		-53		*14:55*		-63
	23:55		-75		*23:45*	60			*19:27*	90	
5	*4:21*	106		**15**	*7:14*		-72	**25**	*3:26*		-87
zo	*12:40*		-69	wo	*12:29*	76		za	*7:38*	120	
VM 6:44	*16:52*	98			*19:58*		-54		*15:40*		-65
									20:14	86	
6	*0:44*		-81	**16**	*0:55*	62		**26**	*4:10*		-89
ma	*5:05*	110		do	*8:21*		-68	zo	*8:27*	117	
	13:28		-67		*13:40*	79			*16:25*		-64
	17:37	95			*21:15*		-58		*21:04*	83	
7	*1:30*		-87	**17**	*1:55*	70		**27**	*4:55*		-87
di	*5:48*	113		vr	*9:19*		-66	ma	*9:25*	111	
	14:14		-66		*14:30*	85		*EK 14:33*	*17:10*		-61
	18:19	91			*22:30*		-64		*22:05*	81	
8	*2:20*		-92	**18**	*2:46*	82		**28**	*5:55*		-82
wo	*6:30*	114		za	*10:24*		-65	di	*10:30*	104	
	14:59		-65		*15:15*	91			*18:05*		-56
	19:01	87			*23:32*		-71		*23:06*	79	
9	*3:06*		-95	**19**	*3:31*	94		**29**	*7:00*		-76
do	*7:11*	112		zo	*11:40*		-65	wo	*11:35*	96	
	15:34		-62		*15:59*	96			*19:30*		-53
	19:42	83									
10	*3:50*		-95	**20**	*0:15*		-74	**30**	*0:09*	78	
vr	*7:57*	108		ma	*4:11*	104		do	*8:09*		-70
	16:15		-59	*NM 19:33*	*12:27*		-65		*12:54*	89	
	20:26	78			*16:39*	99			*20:48*		-54
								31	*1:18*	80	
								vr	*9:18*		-67
									14:04	88	
									22:00		-60

Referentievlak: NAP
LAT = NAP-103 cm
* = Voorspeld tijdstip valt aan het einde van de laagwaterperiode

Nederlandse tijd
Cursief gedrukte tijdstippen zijn in ZOMERTIJD

Dorpskerk

Zondag 5 juli 10.00 uur:
mevr. ds. M. Myburgh te Amsterdam
Zondag 19 juli 10.00 uur:
ds. A. van Nierop, gezamenlijk met Beverwijk
Zondag 26 juli 10.00 uur
Oecumenische viering met voorgangers:
drs. M. Lindeman en drs. J. de Wildt

Odulphuskerk

Zaterdag 4 juli 19.00 uur
Themaviering met voorganger: p. Nico Smit
Zondag 12 juli. 9.30 uur
Gebedsviering met voorganger: p. M. de Haas
Zaterdag 18 juli 19.00 uur
Eucharistieviering met voorganger: p. Kaleab
Zondag 26 juli Dorpskerk 10.00 uur
Oecumenische viering met voorgangers:
drs. M. Lindeman en drs. J. de Wildt